Περί Ηδονής (Όσιος Νικόδημος ο Αγιορείτης)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 21 Απριλίου, 2008

Η ΦΕΥΓΩΝ ΦΕΥΓΕ, Η ΕΜΠΑΙΖΩΝ ΕΜΠΑΙΖΕ ΤΟΝ ΜΑΤΑΙΟΝ ΚΑΙ ΑΠΑΤΕΩΝΑ ΚΟΣΜΟΝ…

Δὲν ὑπάρχουν ἰσχυρότεροι μαγνῆτες καὶ θελκτικότεροι ἐξουσιαστὲς καὶ ποθεινότερες ἁλυσίδες γιὰ τὴν καρδιὰ τοῦ ἀνθρώπου, ἀπὸ τὶς ἡδονὲς τῶν πέντε αἰσθήσεων. Πόσο ἀρεστὲς καὶ πόσο βλαβερὲς εἶναι! Καὶ ὁ καλύτερος ρήτορας δὲν θὰ μποροῦσε νὰ παρουσιάσει ποτὲ τὴν κακία τους καὶ τὴν βλάβη ποὺ προξενοῦν στὴν ψυχή. Ἂν ὁ διάβολός μας ἔδινε τὸ φαρμάκι του μὲ κάποιο πικρὸ βότανο, δὲν θὰ τὸ πίναμε. Ἐπειδὴ ὅμως μας τὸ δίνει μὲ τὸ μέλι τῶν ἡδονῶν, τὸ παίρνουμε εὐχάριστα.

Ἀπὸ τὶς ἡδονές, οἱ σαρκικὲς – δηλαδὴ ἡ πορνεία, ἡ μοιχεία καὶ ὅλα τὰ σχετικὰ πάθη – τυφλώνουν τὴν καρδιὰ καὶ κολλᾶνε τὴν καρδιά μας στὰ παρόντα πράγματα περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλη ἁμαρτία, γι’ αὐτὸ εἶναι ἀπὸ τὰ μεγαλύτερα ἐμπόδια της σωτηρίας μας. Καὶ ἀληθεύει ἐκεῖνο ποὺ εἶπε ἕνας ἅγιος, ὅτι, ἐκτὸς ἀπὸ τὰ βρέφη, λίγοι μόνο φτάνουν στὸν παράδεισο, ἐξαιτίας τῶν σαρκικῶν ἁμαρτημάτων.

Ἄλλες μορφὲς ἡδονῶν εἶναι ὁ πολὺς ὕπνος, τὰ καλὰ φαγητά, τὰ ὡραῖα φορέματα, τὰ μαλακὰ στρώματα καὶ γενικὰ ὅλες οἱ ἱκανοποιήσεις τῶν αἰσθήσεων.

Οἱ ἄνθρωποι τῶν ἡδονῶν, ἀφοῦ χορτάσουν τὸν ὕπνο καὶ τὴν ἀνάπαυση, τρέχουν στὰ συμπόσια καὶ στὰ ξεφαντώματα, στὰ τραγούδια τὰ ἄσεμνα, στὶς κακὲς συναναστροφές, στὶς κωμῳδίες καὶ στὰ πανηγύρια. Γενικά, δὲν ἀφήνουν ποτὲ νὰ τοὺς ξεφύγει καμία εὐκαιρία ἀπολαύσεως. Κι ἐνῷ ἡ ζωὴ τοὺς εἶναι γεμάτη ἀπὸ ἀσωτίες καὶ ματαιότητες, αὐτὴ τὴν θεωροῦν καλὴ καὶ ἀθῴα.

Ἂν μάλιστα κατακρίνει τὴν πολιτεία τους, τὸν κατηγοροῦν σὰν ἄξεστο καὶ χωριάτη, καὶ λένε πὼς θέλει νὰ μεταβάλλει τὶς πόλεις σὲ ἐρήμους καὶ τοὺς κοσμικοὺς σὲ καλόγερους. Αὐτὰ ὅμως τὰ λένε γιὰ νὰ δικαιολογηθοῦν. «Μετὰ γὰρ κιθάρας καὶ ψαλτηρίου καὶ τυμπάνων καὶ αὐλῶν τὸν οἶνον πίνουσι, τὰ δὲ ἔργα Κυρίου οὐκ ἐμβλέπουσι», κατὰ τὸν προφήτη (Ἠσ.5:12). Τὸ μόνο ποὺ γνωρίζουν καλά, εἶναι νὰ ξοδεύουν τὸν καιρό τους σὲ ξεφαντώματα. Ἀπὸ τὸ κρεβάτι πηγαίνουν στὸ τραπέζι, ἀπὸ τὸ τραπέζι στὶς παρέες, ἀπὸ τὶς παρέες στὰ σεργιάνια, καὶ γίνεται ἡ ζωή τους σὰν μία ἁλυσίδα, ὅπου ἡ μία ἀπόλαυση εἶναι δεμένη μὲ τὴν ἄλλη, ὅπως οἱ κρίκοι μεταξύ τους.

Τὸ πανάγιο Πνεῦμα δὲν μᾶς λέει ὅτι ὅποιος κυνηγάει τὶς κοσμικὲς ἡδονὲς γκρεμίζεται ἀμέσως στὸν Ἅδη. Ἀλλὰ τί λέει μὲ τὸ στόμα τοῦ Δαβίδ; Ὅτι κατεβαίνει στὸν ᾅδη, πλησιάζει δηλαδὴ σιγά-σιγά: «πάντες οἱ καταβαίνοντες εἰς ᾅδου» (Ψαλμ.113:25). Γιατί ἡ μαλθακὴ καὶ ἡδονικὴ ζωὴ ποὺ ζεῖ, τὸν προετοιμάζει ἀργὰ ἀλλὰ σταθερὰ γιὰ τὴν ἀπώλεια.

Οἱ τρυφὲς καὶ οἱ ἡδονὲς φθείρουν καὶ ἀδυνατίζουν καὶ τοὺς πιὸ δυνατούς. Γι’ αὐτὸ μερικοὶ καταντοῦν σὲ τέτοια ἀδυναμία, ποὺ καὶ ὁ ἴσκιος ἀκόμα τῶν πειρασμῶν εἶναι ἀρκετὸς γιὰ νὰ τοὺς ρίξει. Κι ἀφοῦ, ἐξομολογηθοῦν, μὲ τὸν πρῶτο πειρασμὸ ξεχνοῦν τὴν καλή τους ἀπόφαση νὰ μὴν ξαναμαρτήσουν, καὶ πέφτουν ἀμέσως πάλι στὴν ἁμαρτία.

Λοιπόν, μὲ τὸ νὰ λὲς ὅτι δὲν εἶναι ἁμαρτίες ὁ πολὺς ὕπνος καὶ τὰ φαγοπότια καὶ οἱ διασκεδάσεις καὶ τὰ ξεφαντώματα, προσπαθεῖς ἁπλὰ νὰ δικαιολογηθεῖς. Γιατί μπορεῖ αὐτὰ καθεαυτὰ νὰ μὴν εἶναι ἁμαρτίες, ἀλλὰ προετοιμάζουν γιὰ τὶς ἁμαρτίες καὶ σ’ ἐμποδίζουν νὰ γευθεῖς τὰ πνευματικὰ ἀγαθά του Θεοῦ. Καὶ θὰ πάθεις κάτι ἀνάλογο, μ’ ἐκεῖνο ποὺ ἔπαθε ὁ Σολομῶν: Νομίζοντας πὼς μποροῦσε ν’ ἀπολαμβάνει χωρὶς κίνδυνο τὶς ἡδονές, κατάντησε στὴν εἰδωλολατρία. Καὶ μ’ ἐκεῖνο ποὺ ἔπαθαν οἱ Σοδομῖτες: Γιὰ νὰ τρῶνε καὶ νὰ πίνουν μὲ τρυφὲς καὶ ξεφαντώματα, ἔφτασαν νὰ πέσουν σὲ παρὰ φύση πάθη καὶ ἀσέλγειες. Πολὺ σωστὰ εἶπε ὁ Τερτυλλιανός, ὅτι οἱ χριστιανοὶ πρέπει ν’ ἀποφεύγουν τὶς τρυφές, γιατί αὐτὲς ἀδυνατίζουν τὴν πίστη καὶ τὴν ἀρετή τους.

Ἡ χαυνότητα καὶ ἡ ἀδυναμία, ποὺ προξενοῦνται στὴν ψυχὴ ἀπὸ τὶς ἡδονές, δὲν ταιριάζουν στὸν προορισμό μας, ποὺ εἶναι νὰ μοιάσουμε στὸν Ἰησοῦ Χριστό. Ὅπως διδάσκει ὁ ἀπόστολος, ὁ Θεός μας «προώρισε συμμόρφους τῆς εἰκόνος τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ» (Ρώμ. 8:29). Καὶ ὁ Χριστός, γιὰ νὰ φτάσει στὴν δόξα, πέρασε στὴν ἐπίγεια ζωὴ Τοῦ μέσα στὴν φτώχεια, τὴ θλίψη καὶ τὴν καταφρόνηση. Οἱ τρυφηλοὶ ἄνθρωποι ὅμως φοβοῦνται τὴ σκληραγωγία καὶ τὴν μετάνοια. Μήπως βρῆκαν ἄλλο Εὐαγγέλιο ἢ μήπως κατέβηκε γι’ αὐτοὺς κανένας ἄλλος Χριστός, ποὺ νὰ τοὺς ὑπόσχεται ἀνέσεις, ὡραία ἐνδύματα, ἀπολαύσεις, διασκεδάσεις καὶ δόξες; Ξεχνοῦν ὅτι «διὰ πολλῶν θλίψεων δεῖ ἡμᾶς εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλεία τοῦ Θεοῦ» (Πράξ. 14:22), καὶ ὅτι «στενὴ ἡ πύλη καὶ τεθλιμμένη ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ζωήν» (Ματθ. 7:14)

Ἄκου καὶ τοῦτο τὸ ὠφέλιμο: Κάποτε ἕνας εὐγενὴς καὶ πλούσιος ἄρχοντας, παραδομένος στὶς ἡδονές, ἄκουσε πολλὰ γιὰ τὴν ἀρετὴ ἑνὸς πνευματικοῦ ἀνθρώπου, καὶ πῆγε νὰ τὸν συμβουλευθεῖ. Ὁ πνευματικὸς ἐκεῖνος ἄνδρας τοῦ εἶπε τοῦτα μόνο: 'Ὁ Χριστὸς ἦταν φτωχός, ἐνῷ ἐσὺ πλούσιος. Ὁ Χριστὸς ἦταν νηστικὸς , ἐνῷ ἐσὺ χορτασμένος. Ὁ Χριστὸς ἦταν σχεδὸν γυμνός, ἐνῷ ἐσὺ καλὰ ντυμένος. Ὁ Χριστὸς ὑπέμεινε θλίψεις καὶ πάθη, ἐνῷ ἐσὺ ἀπολαμβάνεις τρυφές, ἀναπαύσεις καὶ μαλακὰ στρώματα'. Ὅταν τ’ ἄκουσε αὐτὰ ὁ ἄρχοντας, ἦρθε σὲ κατάνυξη, μετανόησε, ζήτησε μὲ δάκρυα συγνώμη ἀπὸ τὸ Θεὸ γιὰ τὴν ζωὴ ποὺ ἔκανε, καὶ ἀποφάσισε νὰ ζήσει πιὰ

μὲ μετάνοια.

Κατάλαβε καλά, πὼς ὅποιος ἔχει ἀνάπαυση σ’ αὐτὸν τὸν κόσμο, δὲν θὰ γευθεῖ τὴν αἰώνια ἀνάπαυση τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν. Αὐτὸ τονίζει καὶ ὁ Μέγας Ἀθανάσιος: «Ὁ ἔχων ἀνάπαυσιν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, τὴν αἰώνιον ἀνάπαυσιν μὴ ἐλπιζέτω λαβεῖν· ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν οὐκ ἐστὶ τῶν ἀναπαυομένων ἐνθάδε, ἀλλ’ ἐκείνων ἐστὶ τῶν ἐν θλίψει πολλῇ καὶ στεναχωρίᾳ διαγόντων τὸν βίο τοῦτον»(λόγ. περὶ παρθενίας). Πρόσεξε λοιπὸν μὴν ἀκούσεις τότε τὸ φοβερὸ λόγο τοῦ Χριστοῦ: «Τέκνον, μνήσθητι ὅτι ἀπέλαβες σὺ τὰ ἀγαθά σου ἐν τῇ ζωῇ σου» (Λουκ. 16:25).

Τέλος πάντων, μάθε πὼς ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν δὲν κερδίζεται μὲ τὴν ἀργία καὶ τὴν ἄνεση, ἀλλὰ μὲ τὸν κόπο καὶ τὴν βία, ὅπως εἶπε ὁ Κύριος: «Ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν βιάζεται καὶ βιαστὲς ἁρπάζουσιν αὐτήν» (Ματθ. 11:12).

(Πηγή: www.nektarios.gr)